

Η ΛΥΡΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

11 Μαΐου 1941

19

ΜΟΝΟΝ αὐτὸς ἀξίζει τὴν ἀθανασία, αὐτὸς ποὺ τὴν κερδίζει μὲ τὸν ἴδρωτα τῆς ψυχῆς του, μὲ τὸ μόχθο καὶ τὴν ἀγωνία της, μὲ τὴ μετάγγιση τοῦ αἷματός της σὲ κάθε στιγμή,—σὲ κάθε στιγμή ποὺ ἔρχεται καθαρὴ καὶ ποὺ φεύγει αἵμόφυρτη.

20

"Αν μπορούσαμε νὰ κρατήσουμε σταθερὴ τὴν ἵκανότητα τῆς προοπτικῆς, δλες οἱ πράξεις μας θὰ εἴταν σεβαστές, δλες οἱ σκέψεις μας θὰ εἴταν Ἱερές, δλα τὰ πράγματα θὰ εἴταν ἄγια.

21

Μακάριος ἔκεινος πού, ἔτοιμοθάνατος, θὰ μποροῦσε νὰ πεῖ: ἔζησα μεγαλώνοντας κάθε στιγμὴ τῆς ζωῆς μὲ τὴ διάσταση τοῦ βάθους.

22

Οι ἄνθρωποι μιλοῦνε γιὰ τὸ θάνατο καὶ συλλογίζονται τὴν ἀθανασία, μιλοῦνε γιὰ τὸ χρόνο καὶ συλλογίζονται τὴν αἰωνιότητα, μιλοῦνε γιὰ τὸν κόσμο καὶ συλλογίζονται τὸ Θεό.

23

Τότε χαιρογέλασε καὶ μοῦ εἶπε: «Μιλᾶς στοὺς ἄλλους σὰν νὰ μιλοῦσες στὸν ἑαυτό σου, μιλᾶς στὸν ἑαυτό σου σὰν νὰ μιλοῦσες στοὺς ἄλλους. Εἶσαι δυσνόητος γιὰ σένα καὶ γιὰ κείνους».

24

‘Η ποίηση εἶναι αὐτὸ ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ γίνει καὶ γίνεται αὐτὸ ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ εἶναι.

25

‘Ο ποιητὴς ἔχει ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, γιατὶ ἡ καρδιά του εἶναι πάντοτε ἀκάθιστη καὶ ἡ σκέψη του πάντοτε γονυπετής.

26

Τὰ τριαντάφυλλα ἔχουν τὴν εὐγένεια τῆς ὁμορφιᾶς χωρὶς τὸ πνεῦμα της καὶ τὸ ψυχικό τῆς ὁμορφιᾶς χωρὶς τὸ ἥθος της.

26

27

‘Η μόνη λέξη ποὺ δὲ χρωματίζεται ἀπὸ τὸ φύλο : ἡ λέξη
« Τετέλεσται ! »

28

Τὸ ἄντιθετο τῆς ἀγάπης δὲν εἶναι τὸ μίσος, εἶναι ἡ
ἀηδία.

29

Στὴν ἔδρα τῆς γυμνῆς ψυχῆς πρέπει νὰ ὑπάρχει πάντοτε
τὸ φύλο τῆς συκῆς.

30

Οἱ γυναικες θέλουν τὸ πάθος ποὺ καίει, οἱ ἄντρες θέ-
λουν τὸ πάθος ποὺ φωτίζει.

31

Τὸ μέλλον ἔχει τοῦτο τὸ παράξενο θέλγητρο : μιλάει γιὰ
ὅλους καὶ γιὰ κανένα.

32

Κάθε στιγμὴ εἶναι ἡ σαρκοφάγος μιᾶς ἐλπίδας· κάθε
ἐλπίδα εἶναι ἡ σαρκοφάγος ἐνὸς διγείρου· κάθε δινειρό εἶναι
ἡ σαρκοφάγος μιᾶς ψυχῆς.

Η ΛΥΡΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

33

‘Ο θάνατος μιλάει στὸν ἀνθρώπο πεζὰ καὶ ὁ ἀνθρώπος τοῦ ἀποκρίνεται μὲ στίχους.

34

“Οσο ὑπάρχουμε, μᾶς ἀπειλεῖ ὁ θάνατος· ὅταν ἔρθει ὁ θάνατος, μᾶς ἀπειλεῖ ἡ ζωὴ.

35

Τὴνά κάνεις στὸν οὐρανό, σὺ ποὺ δὲν ἔξερες νὰ ζήσεις στὴν γῆ;

36

‘Η ζωὴ προσφέρει, ἡ καρδιὰ προτείνει, ὁ νοῦς ἐκλέγει. Ποιὸς ἀποφασίζει;

37

‘Ανοίχτε τὰ μάτια σας καὶ θὰ μάθετε, κλείστε τὰ μάτια σας καὶ θὰ βρῆτε.

38

Θὰ ηθελα νὰ ζήσω ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατό μου, ἀλλὰ μὲ τὴν πραγματικὴ μορφὴ τοῦ ἑαυτοῦ μου καὶ μὲ τὴν ἴδαινικὴ μορφὴ τοῦ περιβάλλοντός μου.

Η ΛΥΡΙΚΗ ΦΙΛΑΟΣΟΦΙΑ

39

“Οταν ζῶ μὲ τὸ σῶμα μου, αἰσθάνομαι περικείμενη τὴν ψυχή μου. “Οταν ζῶ μὲ τὴν ψυχή μου, αἰσθάνομαι περικείμενο τὸ σῶμα μου.

40

‘Η καρδιά μου βλέπει, ὁ νοῦς μου ἀκούει. Ποιὸς εἶναι δ τρίτος, ποὺ συγκρίνει τὸ φῶς μὲ τὸν ἥχο—καὶ συμπεραίνει;

41

Τὸ σῶμα αἴρει τὶς ἀμαρτίες τοῦ πνεύματος, ποὺ αἴρει τὶς ἀμαρτίες τοῦ κόσμου.

42

‘Ο διάλογος μὲ τὸ Θεό: Δὲν τοῦ μιλῶ, δὲ μοῦ μιλεῖ, καὶ ὅστόσο συνομιλοῦμε.

43

Σκοτάδι στὴν ψυχὴ—καὶ ἀστροφεγγιὰ στὴ ζωὴ. Πῶς νὰ μιλήσω :

44

Μόνον δ Θεὸς δὲν ἀφομοιώνεται ἀπὸ τὸ Ἐγώ.

Η ΛΥΡΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

45

Τὸ παρὸν εἶναι δ τοίτος, ποὺ μπαίνει ἀνάμεσα στὸ μέλλον καὶ στὸ παρελθόν, καὶ τοὺς ἐμποδίζει νὰ δώσουν τὰ χέρια.

46

Τὸ « προπατορικὸ ἀμάρτημα » : Ὅτε ἡ ψυχὴ δὲν περιβάλλει τὸ σῶμα, μὰ τὸ σῶμα τὴν ψυχή.

47

— Δεσμῶτες, μᾶς πολιορκεῖ καὶ μᾶς ἀπειλεῖ ἡ Ἐλευθερία· λυόμενους, μᾶς πολιορκεῖ καὶ μᾶς ἀπειλεῖ ἡ Ἀνάγκη.
— Σκλάβοι ; — "Οχι ! — Ἐλεύθεροι ; — "Οχι ! — Ἐλεύθεροι πολιορκημένοι ; — "Ισως...

48

Δὲν ἀγνοοῦμε μόνο τὴν τέχνη τῆς ζωῆς μὰ καὶ τὴν τέχνη τοῦ θανάτου. Οὔτε νὰ ζήσουμε ξέρουμε μὲ μεγαλεῖο, οὔτε νὰ πεθάνουμε μὲ μεγαλεῖο, φέρνοντας κάτι ἀπὸ τὸ μεγάλο ρίγος τῆς ζωῆς στὴ θεία γαλήνη τοῦ θανάτου.